

Motion till riksdagen 2017/18:3412

av Lars Hjärmered m.fl. (M, C, L, KD)

Entreprenörskap och småföretagande

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att krav vid offentlig upphandling ska genomsyras av enkla, tydliga och likvärdiga villkor oavsett företagets storlek och företagsform och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av initiativ för att fortsätta att synliggöra och stärka möjligheterna för kvinnors företagande och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör skapa förutsättningar för en bättre överblick över stöden till näringslivet och deras effekter och samhällsnytta och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se till att alla stödgivande myndigheter formulerar mål för sina program som är tydligt definierade, avgränsade och uppföljningsbara och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen där det är möjligt bör se till att stödgivande myndigheter planerar utvärderingar av program redan i samband med planerna för programmen och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att oberoende effektutvärdering av statliga stöd till innovation och företagande bör vara normen för stödgivande myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka ambitionerna och incitamenten för att locka fram privat riskkapital och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör bli enklare med ägarskiften till närstående i familjeägda företag och tillkännager detta för regeringen.

Företagande och entreprenörer säkrar jobb och välfärd

En ambitiös politik för företagande, entreprenörskap och innovation utvecklar Sverige, ger möjlighet för fler människor att få ett arbete och säkrar vår välfärd. Det innebär mer frihandel och fler reformer som underlättar för entreprenörer och småföretagare.

Sverige är ett på många sätt bra land att starta och driva företag i. Flera internationella undersökningar placerar Sverige högt upp när villkoren för företagsamhet i olika länder jämförs. Vi får dock inte slå oss till ro. Undersökningarna pekar på flera områden där Sverige bör göra reformer, såsom skattenivåer, regelkrångel, säkra tillgången till rätt kompetens, en rigid arbetsmarknad samt en icke fungerande bostadsmarknad. Samtidigt hårdnar den internationella konkurrensen. Därtill står Sverige inför ett nytt utanförskap. Enligt regeringens egna siffror kan så många som bortåt en miljon människor vara i utanförskap 2020. Vår slutsats är att Sverige behöver göra fler reformer som gör det enklare för företag att växa och anställa. Därför är det mycket oroande att Sverige har en regering som för landet i fel riktning. Regeringen har genom skattehöjningar och motstridiga besked och beslut skapat en osäkerhet och ett missnöje bland entreprenörer.

Mer konkurrenskraftiga skatter på personaloptioner och delägarskap i nystartade företag

Nystartade företag har inte alltid möjlighet att erbjuda marknadsmässiga löner till nyckelpersoner. En väg är då att kombinera ett arbete med lite lägre lön med ett erbjudande för personen att bli delägare. Om företaget blir framgångsrikt kan personen tjäna pengar och omvänt om företaget inte lyckas blir personen utan ersättning. Det innebär ett risktagande som bör uppmuntras. Reglerna för kvalificerade optioner är idag komplexa och skattevillkoren inte förmånliga. Detta vill vi ändra på.

För att underlätta mindre företags rekrytering av kompetenta personer vill vi att det blir enklare och billigare att erbjuda anställda delägarskap och incitamentsprogram. Det handlar om såväl företagets kostnader som skattevillkoren för enskilda personer. Reglerna bör bli enklare och mer konkurrenskraftiga, samtidigt som grundläggande skatterättsliga principer beaktas. Syftet är att företag ska kunna attrahera och behålla nyckelpersoner.

Sänkt krav på aktiekapital

För ett par år sedan sänktes kravet på aktiekapital i ett aktiebolag från 100 000 kronor till 50 000 kronor. Sänkningen gjorde det enklare för fler att starta ett aktiebolag då man som företagare inte behövde spara eller låna ihop lika mycket pengar. Alliansen driver regeringen framför sig. Riksdagen har fattat beslut om att ta ett steg till och sänka kravet på aktiekapital till 25 000 kronor. Vi anser att regeringen omgående bör återkomma med förslag om sänkt aktiekapital.

Offentlig upphandling

Varje år upphandlar kommuner, landsting och staten varor och tjänster för 100-tals miljarder kronor. Dessa varor och tjänster är avgörande för offentliga verksamheter. Höga krav bör ställas i upphandlingar. Klart är även att offentlig upphandling är en bra möjlighet för mindre företag att få en kund. Det kan vara ett första viktigt uppdrag eller en möjlighet att expandera. Offentliga myndigheter kan även bidra till innovation genom att vid upphandlingar använda exempelvis innovationstävlingar eller innovationsupphandlingar.

En utmaning är att många mindre företag idag upplever att det är komplicerat och ibland för komplicerat att delta i offentlig upphandling och därför avstår. Enligt en rapport från Företagarna deltar endast 27 procent av de små företagen i offentlig upphandling. För varje tillkommande krav i upphandlingsvillkor som ställs vid offentlig upphandling kan man anta att svårigheten ökar för små företag. Små företag saknar i högre utsträckning kollektivavtal än större företag, vilket medför att just kravet på kollektivavtal kraftigt kan försvåra för små företag att delta i offentliga upphandlingar. Det är därför viktigt att kraven i upphandlingslagar och upphandlingar inte exkluderar mindre företag.

Ett jämställt arbetsliv

Jämställdhet mellan kvinnor och män ska vara en självklarhet. Målet är att kvinnor och män ska ha samma förutsättningar och makt att forma samhället och sina egna liv. Arbete är en hörnsten i ett jämställt samhälle. Genom jobbskatteavdraget, som gynnar kvinnor mer än män, genom RUT-avdraget och genom rekordstora jämställdhets-satsningar på nästan 2,6 miljarder sedan 2006 har vi under alliansregeringens tid nått konkreta resultat för ökad jämställdhet. Mot denna bakgrund ser allianspartierna med oro på att regeringen försvårar många kvinnors företagande i välfärdssektorn. Regeringens agerande att försämra RUT och att man går vidare med Reepaluutredningens förslag slår mot företagandet i allmänhet men kvinnors företagande i synnerhet.

Sverige har högst arbetskraftsdeltagande bland kvinnor i EU och aldrig förr har en så stor andel av kvinnorna arbetat heltid. Jämställdheten gynnas av en politik som värnar jobben och som stärker drivkrafterna för att arbeta. Vi vill slå vakt om de reformer alliansregeringen genomfört och som ger fler kvinnor möjlighet att starta eget eller arbeta till bättre villkor. Det ska löna sig att utbilda sig, förkovra sig och utvecklas i yrket även i offentlig sektor. Alliansregeringen har infört bättre möjligheter till karriär och löneutveckling inom ett av de kvinnodominerade yrkena, läraryrket. Kvinnor i offentlig sektor arbetar i större utsträckning än män ofrivilligt deltid. Kommuner och landsting bör erbjuda dem som vill möjligheten att arbeta heltid. Delade turer i vård och omsorg bör undvikas.

År 2009 infördes lagen om valfrihetssystem (LOV). Ökade valmöjligheter stärker människors egenmakt och gör att det går att välja bort de utövare som uppvisar brister eller otillräcklig kvalitet i sin verksamhet. LOV har bidragit till att flera nya företag har vuxit fram. Kvinnors företagande inom välfärdssektorn har ökat vilket i sin tur förbättrat möjligheterna att själv påverka sin arbetssituation och sin lön.

Överblick över stöd till företag samt effekt och samhällsnytta av stöd

En återkommande kritik hos såväl Riksrevisionen som Entreprenörskapsutredningen pekar på det bristfälliga underlaget för många av statens insatser på innovations- och entreprenörskapsområdet. En god överblick, tydligare målformuleringar såväl som planering för utvärdering i god tid blir viktiga komponenter för att kunna följa upp och prioritera bland de många stöd som ges. Vår utgångspunkt är att samtidigt som en del statligt stöd kan vara befogat måste det ske med stor hänsyn till skattebetalarnas pengar. Ett större underlag skapar förutsättningar för bättre underbyggda beslut med bättre resultat som följd. Att svenska skattebetalare får valuta för de 27 miljarder som betalas ut varje år bör adderas till det faktum att vi riskerar att missa chanser och möjligheter på områden där pengarna kunnat göra större nytta för innovation och entreprenörskap. Att så stora belopp spenderas utan ordentliga underlag och effektutvärderingar bör vara föremål för diskussion. Här krävs såväl oberoende och rimliga kalkyler inför projekt som effektutvärdering efteråt. Stödgivande myndigheter bör planera utvärderingar av program redan i samband med planerna för programmen och oberoende effektutvärdering av statliga stöd till innovation och företagande bör vara normen för stödgivande myndigheter.

Därför anser vi att en översyn av innovationssystemet är nödvändig. Stora summor av offentliga medel spenderas varje år på alla nivåer. Det handlar om statliga medel genom myndigheter liksom andra typer av stöd genom forskningsinstitut och företagsrådgivarorganisationer. På regional och kommunal nivå ges medel till inkubatorer, science centers, utvecklingscenter och samverkan genom kommunalförbund och andra organisationer. Här bör en stärkt samordning och överblick utvecklas för att mäta inte bara antal företag som startar eller växer i omsättning, ekonomiskt eller antal anställda, utan även en metod där innovationer och samhällsnytta kan mätas och utvärderas.

Riksrevisionen påtalar att det kan finnas en risk för ”lycksökare” i systemet som för närvarande inte utgör en stor risk, men som exempelvis vid minskad konkurrens om stöd, exempelvis på grund av färre sökande, kan utgöra en risk. Dessa kan utgöras av konsulter som specialiserat sig på att författa ansökningar. Sådan hjälp kan vara av godo för sökanden som får hjälp att skriva korrekta ansökningar, men skulle utan nödvändig uppföljning och utvärdering också kunna innebära en påfrestning på stödsystemet. Det är rimligt att regeringen vidtar åtgärder för att stävja detta.

Öka ambitionerna och incitamenten för att locka fram privat riskkapital

Kapital är helt avgörande för att kunna starta, driva och utveckla ett företag. Huvudspåret är att företags finansiering ska ske med privat kapital. Statligt riskkapital kan behövas för att komplettera det privata kapitalet. Vi anser att det görs bra med en så kallad fond-i-fond-lösning, där statligt riskkapital från början samverkar med privata fonder för att nå mindre och växande företag. Särskilt viktigt är att stötta företag med stor tillväxtpotential i ett tidigt skede. Flera andra länder såsom Nederländerna och England har genomfört reformer som syftat till att locka fram mer privat riskkapital. Det kan exempelvis handla om program där investeraren gynnas om hen väljer att investera

pengar i tidiga, riskfyllda skeden. Det är rimligt att Sverige drar nytta av erfarenheterna från sådana initiativ i andra länder och överväger om det vore lämpligt att genomföra motsvarande åtgärder i Sverige.

Ägarskiften

En naturlig fas för en företagare är att vid någon tidpunkt välja att sälja sitt företag eller föra det vidare till närstående. Det kan handla om att man vill ta sig an en ny utmaning, tröttnat, kommit upp i åren eller helt enkelt känner att det är dags för barnen att ta vid.

Idag är skattereglerna sådana att det är mindre förmånligt att sälja ett företag till en närstående än att sälja företaget till en extern part. Utredningen Översyn av skattereglerna för delägare i fåmansföretag (SOU 2016:75) tillsattes av alliansregeringen för att säkerställa att avyttringar av kvalificerade andelar i möjligaste mån beskattas likformigt oberoende av om avyttring sker inom eller utom närståendekretsen. Även om regeringen nu backat om att höja skatten för småföretagare genom förändrade 3:12-regler kvarstår problematiken vid ägarskiften. Vi anser därför att reglerna för generationsskiften bör underlättas. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Lars Hjalmered (M)

Helena Lindahl (C)

Penilla Gunther (KD)

Said Abdu (L)